

Съ умъ необыкновенно смѣлъ и проицателенъ Коперникъ съединявалъ навикъ на дълбоко изучваніе и строга наблюдателность. Като раз-

Коперникъ

мышлява дълбоко върху пріеты-тъ учения на наука-та, той испитвалъ съ най-остро любопитство сѣко загатваніе, кое-то дрѣвны-тъ философы оставили въ свои-тъ съчиненія за система-та на природа-та. Повече отъ тридесять години той наблюдавалъ, съ неослабна настойчивость движенія-та на небесны-тъ свѣтила. Съ помощь-та на прѣкрасно устроены инструменти, той сравнявалъ мѣста-та на слънце-то, мѣсяца, планеты-тъ, отпрѣдѣлены по наблюдения-та, съ тѣхны-тъ положенія, исчислены по най-добры-тъ таблицы, що бы би направены на основаніе на Птоломеова-та теорія. Най-напрѣдъ той пріелъ хыпотеза-та за равномѣрно-то кръгово движеніе, за да са съхрани простота въ природа-та и съ цѣль чисто философска. Но колко-то повече неправ-

вилности-тъ една слѣдъ друга захванали да са открыватъ въ движенія-та на небесны-тъ тѣла и всѣка отъ тѣхъ грѣбало было да са обяснява по кръгова-та хыпотеза, то захванали послѣдователно да са прибавятъ кръгъ на кръгъ, ексцентрици и епицикловы, акванты и дифиренты, до като, за да са спази простота, система-та достигнѣла до невѣроятна сложность. Първоначално-то понятіе за простота-та заключавало са въ сама-та природа и было освоено отъ ума. Но послѣ тридесять години напраздно усиліе, да съгласи небесны-тъ явленія съ теорія-та на Птоломея; слѣдъ като са губилъ въ плетеница-та на свои-тъ усилія за да са спази простота, Коперникъ най-послѣ впадналъ въ сжмнѣніе, кое-то скоро са обърнало въ невѣріе. При по-внимателно разглѣждане движенія-та на Меркурія и Венера, той намѣрилъ, че тѣзи планеты вынагы придружавали слънце-то; участвовали въ всѣчки-тъ му дривженія, и никога не са отстранявали отъ него по-надалечъ отъ опрѣдѣлены растоянія. Еднообразіе-то на тѣзи колебанія, отъ една-та страна на слънце-то до друга-та, внушавало мысль за тѣхно-то обръщаніе около това свѣтило по орбиты, на кои-то плоскости-тъ почти минавали прѣзъ око-то на наблюдателя. Египтяны-тъ, кои-то постигнали тѣзи истина, съобщили я на Пифагора, кой-то прѣподавалъ на свои-тъ съотечественници, близо 2000 години прѣди Коперника.

За това, ако за съхраненіе простота изисквало са да са отхвърли понятіе-то, че земя-та е была великыя центръ на движеніе-то и да са търси новъ центръ, то много други обстоятелства указвали на слънце-то. То было най-голѣмото и най-блѣскаво-то отъ всички небесны тѣла. То давало светлина на мѣсяца и на планеты-тъ. То давало животъ на земя-та и на нейны-тъ жители. То, непремѣнно са придружавало отъ два сжтни-